

”Sådan gør vi hos os” – Kundecase Kolding Kommune

Indledning

Vi vil i det følgende beskrive, hvordan man i Kolding Kommune har gavn af at arbejde med Klassetrivsel. Klassetrivsel benyttes her som en del af den overordnede strategi i forvaltningen. Endvidere belyser vi også, hvordan man i kommunen oplever, det er at arbejde med Klassetrivsel - altså, de fordele forvaltningen oplever, at systemet bidrager med i forhold til at arbejde med elevtrivsel og læringsmiljø på kommunens skoler.

Formålet er at eksemplificere, hvordan en kommune kan benytte Klassetrivsel i forvaltningsarbejdet. Ved at tage udgangspunkt i hvordan Kolding Kommune arbejder med, og har gavn af, Klassetrivsel, håber vi på, at kunne hjælpe andre kommuner med at få større udbytte af et abonnement på Klassetrivsel.

Det er vores overbevisning, at den viden også kan komme andre til gode, og er baggrunden for det du skal til at læse nu. - God læselyst!

Beskrivelse af formålet med kommuneundersøgelsen

Kolding Kommune arbejder, som andre kommuner, med at fremme elevernes læringsmiljø og generelle trivsel og har derfor behov for data som grundlag for dette arbejde. Til dette har forvaltningen udvalgt Klassetrivsel. Det gør de af flere årsager, blandt andet at værktøjet er fleksibelt, billigt, brugervenligt, men hovedårsagen til at valget faldt på Klassetrivsel, er at Klassetrivsel giver værdi for alle niveauer i skolevæsenet.

I Kolding Kommune er hensigten med at arbejde med Klassetrivsel primært at sikre elevtrivsel i kommunens skoler. Man ønsker i forvaltningen at være aktør i arbejdet med at fremme et godt læringsmiljø og sikre trivsel for eleverne i deres hverdag. Gennem kortlægning via Klassetrivsel målrettes kommunens ressourcer i øvrigt, hvilket er til gavn for både forvaltning og for de enkelte skoler.

De kommunale konsulenter oplever at Klassetrivsel hjælper dem med at klæde lærer/pædagoger og skoleledelser godt på i trivselsarbejdet og arbejdet med et optimeret læringsmiljø. Af denne grund finder konsulenterne det oplagt at benytte Klassetrivsel. At det er oplagt begrundes med, at også lærer/pædagog og skoleledelse kan få mulighed for at tilgå egne data, de kan benytte helt praksisnært. Endvidere giver Klassetrivsel konsulenterne mulighed for at evaluere forskellige tiltag forvaltningen har iværksat. Dette og mere uddybes i det følgende.

Setup og aktører

Helt fra start har forvaltningen ønsket at flere aktører fra forvaltningen, kan drage nytte af undersøgelsens resultater. Som eksempel på forvaltningens aktører, der har behov for data, kan nævnes:

1. Konsulenter på forvaltningen med trivsel og læringsmiljø som arbejdsområde.
2. Projektledere på projekter iværksat af forvaltningen, som har behov for at kunne måle på projekternes udbytte
3. Skoleledelserne, der via undersøgelsen kan sammenligne egen skole med et kommunalt gennemsnit
4. De enkelte lærere/pædagoger, som får mulighed for at praksisnær viden om det enkelte barn og om deres klasse/elevgruppe

Udover disse fire aktørere på skoleområdet bruger forvaltningen Klassetrivselsrapporten som en del af betjeningen af det politiske niveau (ifm eks sagsfremstillinger og kvalitetsrapport).

Konsulenterne har mulighed for at analysere på tendenser, det ellers ikke er muligt at undersøge for gennem f.eks. den nationale trivselsmåling. Ved at lave kommunale Klassetrivselundersøgelser er der mulighed for at supplere den nationale trivselsmåling med oplysninger, der er behov for internt i kommunen.

Undersøgelsens primære formål

Undersøgelsens primære formål er, som formuleret i undersøgelsens formålstekst[1]:

“Formålet med Kolding-undersøgelsen er at skabe praksisnær viden og data om eleverne i forhold til elevens faglighed, trivsel og gode måder at lære på som er pædagogisk anvendelig for skolen.”

Det betyder, at man ønsker at indsamle viden om, hvordan det ser ud med elevernes læring og trivsel, som kan bruges i det daglige arbejde med læring og generel trivsel på de individuelle skoler. Man vil gerne, fra kommunens side, give lærerne et solidt grundlag for det kontinuerlige arbejde med trivsel og læring. *Pædagogisk anvendelig* skal her forstås på den måde, at lærerne/pædagogerne helt praktisk får direkte adgang til data vedrørende deres egne elever/klasser, som de kan benytte i deres arbejde med trivsel og læring.

På samme måde, er der formuleret en tekst til eleverne, så de ved, hvad de skal svare på og hvorfor de skal svare, samt hvad deres besvarelser skal bruges til[2]:

“Velkommen til Kolding-undersøgelsen.

Du vil i den næste time skulle svare på spørgsmål om, hvordan du har det med at gå i skole. Læreren må gerne hjælpe dig, hvis du er i tvivl om, hvad nogle af spørgsmålene går ud på.

Når du har svaret på undersøgelsen, så er det muligt for de lærere og pædagoger, der normalt underviser dig at se, hvordan du har svaret på spørgsmålene. Formålet med det er, at de på en god måde kan hjælpe dig i din hverdag i forhold til faglighed, trivsel og gode måder for netop dig at lære på. Dine svar bliver gemt i 4 år, hvorefter de bliver slettet.

Nu skal du til at svare på det første spørgsmål i undersøgelsen. Husk at læse eller lytte til spørgsmålet og alle svarmuligheder før du vælger dit svar”

Undersøgelsens primære fokus er, som det kan læses ud fra formålsteksten og teksten til eleverne, at skolerne kan få indsigt i, hvordan eleverne har det og ud fra det generelle billede vil man kunne arbejde *målrettet* med trivsel og læringsmiljø på skolen. Indsatserne på skolerne skal altså ikke kun baseres på mavefornemmelser eller udelukkende subjektive observationer.

Opsummeret, så vil man gerne indsamle data, der er operationelle dvs giver et fundament til skolernes fortsatte arbejde med trivsel og læringsmiljø, projektleder og konsulenter mulighed for at evaluere på projekter og udvælge nye tiltag, samt at levere oplysninger til kommunens politiske niveau.

Selve undersøgelsen og processen vedrørende gennemførelsen heraf

I dette afsnit vil du få information om, hvordan undersøgelsen er gennemført i Kolding Kommune og hvilke overvejelser, der ligger bag gennemførelsesprocessen.

Udvælgelse af spørgsmål til undersøgelsen

Et aspekt der tidligt i processen skal tages stilling til, når man gerne vil lave en undersøgelse, er hvilke spørgsmål, der skal inkluderes i en kommunal undersøgelse. Hvad er det vigtigt at spørge eleverne om? En ting er dog vigtig at pointere i denne sammenhæng er, at det huskes, at man IKKE stiller for mange spørgsmål i samme undersøgelse. Stiller man for mange spørgsmål på en gang, risikeres det at informanterne, her børnene, mister fokus og begynder at svare med en ligegyldighed, der naturligt vil medføre, at kvaliteten af undersøgelsen bliver lav. Endvidere er det også en pointe i sig selv, at det kan være svært at overskue resultaterne af en meget omfattende undersøgelse, hvilket besværliggør analysen efterfølgende. I Kolding er disse overvejelser også en del af fasen, hvor spørgsmålene til eleverne udvælges. Det nytter fx. ikke noget at læseprojektet stiller 50 spørgsmål, da dette vil forringe undersøgelsens kvalitet.

I Kolding Kommune er der nedsat et udvalg i forvaltningen, som udvælger spørgsmål, de finder essentielle at få svar på, som de ikke kan få fra NTM[3]. Processen tager udgangspunkt i forskning fra DCUM[4], men der rækkes også ud til øvrige fagpersoner indenfor skoleområdet, fx læsekonsulenterne (som nævnt tidligere), som derved får mulighed for at bidrage med spørgsmål til undersøgelsen, for at evaluere en særlig indsats.

Fordi forvaltningen i kommunen ønsker et tværfagligt perspektiv, suppleres der også med spørgsmål knyttet til særlige projekter der er i gang i kommunen. Her kan fx nævnes tiltag vedrørende aktiv fritid – har det fx indvirkning på elevernes motivation i skolen, om de går til fritidstilbud.

I kommuneundersøgelsen er inkluderet sociometriske spørgsmål. Sociometriske spørgsmål ligger til grund for sociogrammer, herunder også relationsdiagrammer[5]. Denne spørgsmålstype er i høj grad inkluderet af hensyn til lærere og pædagoger. sociogrammerne giver lærere og pædagoger værdifuld data om elevernes relationer. Denne type informationer er ikke af en art, der typisk vil blive brugt af konsulenterne. Informationerne er i højere grad medtaget for at tilgodese lærere og pædagoger. For lærere/pædagoger, er sociogrammer i høj grad anvendelige, da de giver læreren et indblik i elevernes relationer og netværk på tidspunkter for undersøgelsen.

Formidling til skoler og lærere

Undersøgelsens forskellige formål og de forskellige måder resultaterne kan benyttes på, kommunikeres ud til skolerne, herunder lærer/pædagoger, gennem skoleledelsen inden undersøgelsen igangsættes. Kommunikation fra forvaltningen består af flere forskellige metoder, herunder både fysiske møder med skoleledelsen på skolerne, møder ifm Professionelle læringsfællesskaber (PLF) og informationsmateriale, der udleveres.

Her er en liste over forskellige tiltag, der benyttes i Kolding Kommune: (listen er ikke udtømmende og vi forestiller os, at en mere direkte kommunikation med fx lærere/AKT'er kunne være gavnlig).

- Møder med skoleledelserne
- Orientering ude på skolerne om undersøgelsen
- Oplæg ifm PLF
- Workshop for interesserede om, hvordan den indsamlede data kan benyttes og de muligheder klassetrivsel giver ifm trivselsarbejdet
- Slides med information til skoleledelsens brug ved interne møder på skolerne
- Infotekst til eleverne (bruges ifm selve undersøgelsen og er gengivet i tidligere afsnit)
- En kort infotekst til de forældre, der måtte ønske flere informationer om undersøgelsen og formålet med denne

Gennemførelsesfasen for undersøgelsen

Tidspunktet for gennemførelsen er fastlagt efter samtaler med skolerne. Skolerne adspørges om, hvornår oplysningerne de er med til at indsamle har størst værdi for deres arbejde. Ud fra disse samtaler konkluderes det, at undersøgelserne udføres i ugerne 40-43 – rundt om efterårsferien. Begrundelsen for at vælge disse uger findes i, at mange af skolerne i det sene efterår afholder skole-/hjem-samtaler og elevsamtaler. Til skole-hjem- og elevsamtalerne kan skoleledelserne, lærerne og pædagogerne benytte sig af Klassetrivsles sociogrammer og øvrige oplysninger i dialogerne med forældre og elever. Det er nemlig muligt for skolerne (og lærere og pædagoger), at benytte de indsamlede oplysninger fra undersøgelsen, selvom det endnu ikke er alle skoler, der har leveret deres svar. Den enkelte lærer/pædagog kan tilgå en classes/elevs oplysninger med det samme klassen har gennemført den udsendte undersøgelse.

Egentlig ønskede man sig i forvaltningen i 2019 at undersøgelsen gennemførtes tidligere på skoleåret, allerede i september, men dette var ikke en mulighed, da et andet kommunalt tiltag var

skemalagt i den periode. Koldingundersøgelsen vil i 2020 som udgangspunkt blive afviklet i september.

Selvom undersøgelsen i gennemføres hen over en periode på tre uger, plus en uges ferie, har man ikke erfaret signifikante forskelle på elevernes svar mellem de skoler, der svarede før uge 42 (efterårsferie) og de skoler der svarede efter uge 42. Ud fra dette konkluderes det, at tidsspændet for indsamling af data ikke udgør et problem for denne undersøgelse.

Undersøgelsens resultater

Formålet med data fra undersøgelsen er at optimere på elevernes trivsel og læring. Data skal bruges af fagpersoner til at skabe et endnu bedre trivsels- og læringsmiljø for eleverne og ikke andet. Det er vigtigt for at overholde GDPR-lovgivningen, for at sikre tryghed for elever og forældre og ikke umuliggøre det fremtidige samarbejde med dem. Derfor indprentes f.eks. skolerne, at undersøgelsens resultater ikke kan bruges til at lave underretninger. Her må andre, fastlagte procedurer følges, da undersøgelsens formål ikke er at kunne lave indberetninger.

Skoleledelsen kan selvfølgelig tilgå data for deres egne elever samt give udvalgte lærere og pædagoger adgang til deres data for deres klasse. Herved kan de benytte data ifm. deres arbejde med elevernes trivsel og læring.

På det kommunale niveau er undersøgelsens resultater blevet behandlet internt i forvaltningen. Her har fokus været på om tiltag, der er iværksat, faktisk lever op til de forventninger og målsætninger, man har med dem, samt om der er brug for nye kommunale tiltag.

Kontaktpersonen i forvaltningen har ved henvendelse til Skolevisioner, mulighed for at få dataudtræk på kommunalt niveau. Disse udtræk kan blandet andet fås i Excel-regneark og pivottabeller, hvilket konsulenterne giver udtryk for er en stor fordel, når de skal analysere videre på tallene fra undersøgelsen.

Forvaltningen benytter endvidere undersøgelsens resultater på skoleniveau. Hvis det viser sig, at der er en skole eller to, der adskiller sig markant på nogle af spørgsmålene, indledes en dialog med skoleledelsen. Skoleledelsen får mulighed for at kommentere på det, hvis det er en problematik, der er kendt, eller tale videre om det, hvis der er resultater der overrasker. Såfremt der fremkommer overraskende resultater, som skolen er uvidende om, diskuteres det i fællesskab med forvaltningen, hvordan det kan være, at skolen adskiller sig. I denne dialog findes der ofte svar, der ligger lige til

højrebenet, og hvis ikke, så kan der foretages en videre analyse af resultaterne og ud fra de svar, der findes, aftales det videre forløb. Skolen har endvidere mulighed for at foretage en yderligere og dybere undersøgelse lokalt på deres skole for at belyse problemstillingen yderligere.

Konklusion på at bruge Klasse trivsel i Kolding Kommune

I Kolding Kommune er de meget tilfredse med muligheden for at udføre kommunale undersøgelser ved hjælp af Klasse trivsel. Muligheden kommunen har for at skræddersy spørgsmålspakker, der dækker flere behov end hvad der er mulighed for ifm. NTM er en af de ting, der nævnes som det vigtigste aspekt. Endvidere er det et kæmpe plus for kommunen, at både lærere/pædagoger, skoleledelse, forvaltning OG politikere i samme arbejdsgang kan få glæde af resultaterne. Desuden fremhæver de ligeledes at systemet (Klasse trivsel) er nemt og overskueligt at arbejde i. Over tid regner man i forvaltningen med at kunne se tendenser fra undersøgelserne, hvorfor arbejdet med kommuneundersøgelserne fortsættes.

Vil du vide mere om de kommunale muligheder med Klasse trivsel? Kontakt os på 71 99 08 62 eller info@klassetrivsel.dk

NOTER:

[1] Formålstekst: er med til at sikre og oplyse om, hvorfor undersøgelsen udføres. Det er obligatorisk at udfylde formålsteksten ved hver undersøgelse i hhv GDPR lovgivningens artikel 13.

For mere info se: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA#d1e2233-1-1>

[2] Elevteksten: Tekstens formål er at informere eleverne om, hvorfor de skal svare på undersøgelsen. Teksten skal skrives således eleverne kan forstå den. Læs mere i GDPR

lovgivningens artikel 13: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA#d1e2233-1-1>

[3] Den Nationale Trivselsmåling

[4] Dansk Center for Undervisningsmiljø

[5] for mere info om sociogrammer se: <https://klassetrivsel.dk/funktioner/>